

VILNIAUS ŽIRMŪNŲ VAIKŲ IR JAUNIMO KLUBAS VAIKŲ TURIZMO RENGINIŲ ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašas (toliau – aprašas) nustato Vilniaus Žirmūnų vaikų ir jaunimo klubo (toliau – Klubas) vaikų turizmo renginių (žygių, išvykų, ekskursijų, sąskrydžių, varžybų) (toliau – turizmo renginiai) organizavimo tvarką.

2. Aprašo tikslas – reglamentuoti Klubo turizmo renginių organizavimą, vykdymą ir laiduoti renginiuose dalyvaujančių vaikų saugumą.

3. Aprašas taikomas Klubo ugdytiniais, pedagogams, stovyklų vadovams, kitiems asmenims, organizuojantiems ir vykdančioms vaikų iki 18 metų imtinai turizmo renginius Lietuvos Respublikos teritorijoje.

4. Vaikų grupės, naudodamosi visuomeniniais, vandens keliais, keliaudamos draustiniais ar kitomis riboto lankomumo teritorijomis, privalo vadovautis saugaus eismo taisyklėmis, nustatytomis šiems keliams ir teritorijoms.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

ekskursija – trumpiau kaip parą trunkantis turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas;

gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

išvyka – organizuotas vaikų grupių keliavimas į numatytą turizmo objektą panaudojant transporto priemones;

turizmo renginio vadovas – asmuo, turintis tinkamą pasirėngimą, organizuojantis pasiruošimą turizmo renginiui ir jam vadovaujantis;

turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimas rekreacinėje teritorijoje įrengtoje stovyklavietėje;

vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

žygis – įvairios trukmės ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones.

II. TURIZMO RENGINIŲ PROGRAMOS

6. Turizmo renginių programos rengiamos vadovaujantis Bendrųjų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-991 (Žin., 2004, Nr. 98-3663).

7. Žygio, ekskursijos, išvykos programas ir sąskrydžio, varžybų nuostatus rengia turizmo renginio vadovas, tvirtina Klubo direktorius.

8. Turistinės stovyklos programos rengiamos pagal Vaikų vasaros poilsio programų finansavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. ISAK-165 (Žin., 2005, Nr. 18-591).

III. TURIZMO RENGINIŲ ORGANIZAVIMO TVARKA

9. Turizmo renginio vadovas ne vėliau kaip prieš dvi dienas iki renginio pradžios pateikia direktoriui šiuos dokumentus:

- 9.1. prašymą dėl renginio vykdymo;
- 9.2. turizmo renginio programą - žygio, išvykos, ekskursijos programą, numato detalią maršrutą (priedas Nr.5), sąskrydžių, turistinių stovyklų, varžybų nuostatus;
- 9.3. turizmo renginio dalyvių sąrašą, kuriame nurodomas išvykimo ir sugrįžimo laikas, vaikų vardai, pavardės, gimimo datos, adresai, vaiko ir tėvų telefonų numeriai (priedas Nr.4);

10. Turizmo renginio vadovas atlieka šiuos darbus:

- 10.1. informuoja apie vykdomą turizmo renginį vaikų tėvus (raštu, žodžiu, telefonu ar SMS) ir gauna tėvų / globėjų rašytinius sutikimus;
- 10.2. supažindina vaikus su renginio tikslais, programa, aptaria renginio vykdymą, paskirsto vaikams užduotis;
- 10.3. instruktuoja vaikus saugos klausimais (supažindina su saugaus eismo taisyklėmis, elgesio gamtoje, autobuse, viešojoje vietoje, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos ir saugaus maudymosi reikalavimais (priedas Nr.3),
- 10.4. registruoja saugos instruktažus žurnale, kuriame vaikai pasirašo (priedas Nr. 6);
- 10.5. išvykdamas pasiima pirmosios pagalbos rinkinį (priedas Nr.7);

11. Turizmo renginio vadovas atsako už vaikų saugą ir gyvybę renginio metu.

12. Klubo direktorius tvirtina turizmo renginio programą, dalyvių sąrašą, vadovo (-ų) kandidatūrą (-as). Klubo direktorius ne vėliau kaip prieš vieną dieną iki turistinio renginio pradžios pasirašo įsakymą dėl renginio;

IV. TURIZMO RENGINIŲ DALYVIŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

13. Turizmo renginiuose leidžiama dalyvauti:

- 13.1. ikimokyklinio amžiaus vaikams ne daugiau kaip 4 valandas trunkančiuose turizmo renginiuose;
- 13.2. vienos dienos trukmės žygiuose pėsčiomis, išvykose ir mokomosiose ekskursijose nuo 6 metų;
- 13.3. dviejų dienų žygiuose pėsčiomis nuo 9 metų;
- 13.4. žygiuose slidėmis, vandens turizmo priemonėmis nuo 12 metų;
- 13.5. žygiuose dviračiais nuo 12 metų, o jeigu vaikai yra išklause papildomą mokymo kursą ir turi mokyklos išduotą pažymėjimą – ne jaunesniems kaip 10 metų;
- 13.6. saskrydžiuose, varžybose – šių renginių nuostatuose numatyta tvarka;
- 13.7. jaunesni negu aprašo 9.1–9.4 punktuose nurodyti vaikai gali dalyvauti turizmo renginiuose tik turėdami tėvų arba teisėtų vaiko globėjų rašytinį sutikimą.

14. Vaikai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose turizmo renginiuose gali dalyvauti tik su gydytojo leidimu.

15. Vaikų grupei, dalyvaujančiai turizmo renginiuose, Klubas skiria turizmo renginio vadovą. 10-15 vaikų grupei skiriamas 1 vadovas. Konkretų turizmo renginio vadovų skaičių, atsižvelgiant į renginio specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius poreikius, nustato Klubo direktorius.

16. Klubo direktorius, užtikrindamas turizmo renginių dalyvių saugumą:

16.1. tvirtina turizmo renginio programą, dalyvių sąrašą, turizmo renginio vadovo(-ų) kandidatūrą;

16.2. saugos ir sveikatos klausimais moko ir atestuoja turizmo renginių vadovą(-us) vadovaudamasis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-223/V-792 (Žin., 2004, Nr. 13-395), nustatyta tvarka;

16.3. padeda pasirengti turizmo renginiui;

16.4. nustato turizmo renginių vadovo(-ų) pareigas;

16.5. už gerą programos vykdymą gali paskatinti turizmo renginio vadovą ir vaikus;

16.6. už programos vykdymo pažeidimus turizmo renginio vadovą gali nubausti drausmine tvarka.

17. Turizmo renginio vadovas, užtikrindamas turizmo renginių vaikų saugumą:

17.1. rengdamas žygio, ekskursijos, išvykos programą numato detalų maršrutą (atsižvelgia į dalyvių amžių, jų pasirengimo lygį ir fizinę būklę, nustato išvykimo, atvykimo vietą ir laiką, nakvynės vietą), jį aprašo ir suderina su Klubo direktoriumi;

17.2. apie vykdomą turizmo renginį informuoja vaikų tėvus;

17.3. supažindina grupės narius su pirmosios pagalbos teikimu ir naudojimusi pirmosios pagalbos vaistinėle, saugaus eismo taisyklėmis, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos bei maudymosi reikalavimais. Saugos instruktažus su vaikais registruoja tam skirtame žurnale (priedas);

17.4. vadovaujantis patvirtinta turizmo renginio programa užtikrina vaikų saugą renginio metu, moka suteikti pirmąją medicininę pagalbą;

17.5. susidarius situacijai, grėšiančiai vaikų saugai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia turizmo renginio vykdymą.

18. Turizmo renginiuose dalyvaujantys vaikai:

18.1. susipažinę su turizmo renginio organizavimo tvarka ir saugos reikalavimais pasirašo žurnale;

18.2. prieš turizmo renginį pasiskirsto pareigomis, užduotimis ir kt.;

18.3. privalo laikytis elgesio normų, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti turizmo renginio vadovo(-ų) nurodymus.

V. MAUDYMOŠI REIKALAVIMAI

19. Turizmo renginiuose maudytis galima tik sveikatingumo, higienos, o ne sporto tikslais.

20. Vykdam turizmo renginius maudymosi vieta parenkama iš anksto. Maudytis leidžiama tik paplūdimiuose ir kitose nustatyta tvarka įrengtose maudymosi vietose vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 79:2004 „Vaikų vasaros poilsio stovyklos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintais Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. V-275 (Žin., 2004, Nr. 44-2956) reikalavimais.

21. Maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji.

22. Maudomasi tik turizmo renginio vadovui leidus ir jam stebint.

23. Paplūdimio ir maudymosi ribos vaikams turi būti specialiai pažymėtos. Gylis maudymosi vietoje turi būti ne didesnis kaip 0,7 metro priešmokyklinio amžiaus vaikams ir vaikams nemokantiems plaukti. Nuo 0,7 metro iki 1,3 metro - mokyklinio amžiaus vaikams ir mokantiems plaukti vaikams;

24. Maudytis rekomenduojama saulėtą, nevėjuotą dieną, esant ne žemesnei kaip +20 C oro temperatūrai. Maudymosi trukmė nuo 7 iki 30 min;

25. Karštomis vasaros dienomis vaikai gali maudytis 2 kartus per dieną;

26. Saulės procedūros sveikiausios iki 11 val. ir po 16 val. Saulės procedūrų metu vaikai turi būti su kepuraitėmis ar skarutėmis.

27. Vienu metu gali maudytis ne daugiau kaip 8 vaikai. Maudymosi metu turizmo renginio vadovui ir stovyklos vadovams reikia būti labai atidiems.

28. Maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas.

29. Žaibuojant ir griaudint maudytis draudžiama.

V. KITI REIKALAVIMAI

30. Kūrenti laužus galima tik specialiai tam įrengtose laužavietėse ir stovyklavietėse.
31. Draudžiama naikinti priešgaisrinius įrenginius, deginti atliekas, mėtyti degančius degtukus, teršti gamtą, naikinti arba žaloti medžius, gyvūnus.
32. Pastebėjus gaisrą, skubiai pranešti apie jį priešgaisrinei tarnybai, telefonu 112.
33. Esant dideliame sausringumui kurti laužą draudžiama.
34. Vykstant į turizmo renginį reikia: nesivežti greitai gendančių maisto produktų, pasirūpinti tinkama sezonui apranga, turėti pirmosios medicinos pagalbos rinkinį, esant rimtiems sveikatos sutrikimams, skubiai pranešti greitosios medicinos pagalbos tarnybai 103 (Omnitel), 033 (Bite GSM, Tele2), arba telefonu 112.
35. Turizmo renginiuose laikytis saugaus eismo taisyklių ir žmogaus saugos reikalavimų

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Klubo Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašo tvarkos taisyklės privalomos kiekvienam pedagogui/renginio vadovui/stovyklos vadovui.
37. Pasibaigus renginiui vadovas su vaikais apibendrina įvykdytus tikslus ir uždavinius, įsivertina įgytas bendrąsias ir asmenines kompetencijas, pasidalina sėkmės istorija su kitais pedagogais, socialiniais partneriais, viešina renginių patirtį žiniasklaidoje.
38. Vilniaus Žirmūnų vaikų ir jaunimo klubo vaikų turizmo renginių organizavimo aprašas skelbiamas www.zirmunuklubas.lt

VILNIAUS ŽIRMŪNŲ VAIKŲ IR JAUNIMO KLUBAS

SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA

1. BENDROJI DALIS

- 1.1. Saugos ir sveikatos instrukcija/taisyklės yra sudarytos remiantis Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašu, patvirtintu LR Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. ĮSAK 330, Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrosios nuostatomis, patvirtintomis LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro ir LR Sveikatos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1223/V792 (Žin., 2004, Nr. 13395), Lietuvos higienos normomis HN79:2004, patvirtintomis LR Sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. V 275 (Žin., 2004, Nr.442956), LR Švietimo ministro 2000 m. vasario 11d. įsakymu Nr. 113 „Dėl moksleivių nelaimingų atsitikimų tyrimo, registravimo ir apskaitos nuostatų“, patvirtintų Sveikatos apsaugos ministro 2002 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. 437 (Žin., 2002, Nr.89-3824), Lietuvos Respublikos Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Žin., 2003-07-16, Nr.70-3170) II skyriaus 1 skirsnio 8 str. 3 punktu („Bendrojo lavinimo mokyklos privalo supažindinti su bendraisiais saugos ir sveikatos darbe ir buityje reikalavimais“), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr.1950 dėl supažindinimo su „Kelių eismo taisyklėmis, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos ir Lietuvos Respublikos miškų ūkio ministerijos 1996 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 176/240 „Dėl lankymosi miške“.
- 1.2. Patvirtintos taisyklės yra norminis klubo dokumentas, nusakantis stovyklų, turizmo renginių, išvykų vadovams (toliau Vadovai) ir vaikams veiklos, elgesio reikalavimus stovyklų, turizmo renginių, išvykų metu, kad nebūtų padaryta žala vaikų saugai, sveikatai ir įsigalioja nuo patvirtinimo dienos.
- 1.3. Vadovai ir vaikai nuo 14 m. su šiomis taisyklėmis turi būti supažindinti pasirašytinai.
- 1.4. Vadovui supažindintam pasirašytinai su šiomis taisyklėmis ir pažeidusiam šių taisyklių reikalavimus, taikyti drausminę ir administracinę atsakomybę pagal klube nustatytą tvarką.
- 1.5. Apie pažeidimus, pažeidėjus ar įvykusį nelaimingą atsitikimą reikia skubiai pranešti Klubo direktoriui. Esant reikalui, surašyti U formos aktą.

2. GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI STOVYKLOJE IR SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1 Sužeidimas:

- 2.1.1. Peilį rankoje nešioti tik užlenktą;
- 2.1.2. Naudojantis peiliu, drožti nuo savęs, o ne į save;
- 2.1.3. Peilio briaunų nenaudoti vietoj plaktuko arba perpjaunant lazda, nekalti peilio kirviu, plaktuku ar akmeniu;
- 2.1.4. Nežaisti, mėtantis kirviais, peiliais ir t.t.;
- 2.1.5. Kirvį nešti tik nuleistoje rankoje;
- 2.1.6. Nesmulkinti malkų ant akmens;
- 2.1.7. Nenaudojamus kirvius ir pjūklus laikyti dėkluose, inventoriaus saugojimo vietoje;
- 2.1.8. Už nurodytos stovyklavietės ribos eiti tik su vadovo leidimu.

2.2. Gaisro pavojus ir nudegimo galimybė:

- 2.2.1. kūrenti laužą tik iš anksto įrengtoje laužavietėje;
- 2.2.2. visada prižiūrėti degantį laužą;
- 2.2.3. kūrenant laužą nevilkėti sintetinių rūbų, laikytis saugaus atstumo;
- 2.2.4. neliesti karštų paviršių plikomis rankomis.

2.3. Skendimo pavojus:

- 2.3.1. Maudytis galima tik maudymuisi pažymėtoje vietoje ir tik su vadovo priežiūra. Jeigu organizuojamas vaikų maudymasis maudymosi vietose, kurios nėra teisės aktų nustatyta tvarka įteisinti paplūdimiai, jos turi atitikti šiuos reikalavimus:
  - 2.3.1.1. maudymosi vietų vaikams ribos turi būti pažymėtos; gylis maudymosi vietose turi būti ne didesnis kaip 0,7 metro ikimokyklinio amžiaus vaikams ir vaikams, nemokantiems plaukti, bei ne didesnis kaip 1,3 metro mokyklinio amžiaus mokantiems plaukti vaikams;
  - 2.3.1.2. maudymosi vietose priėjimas prie vandens turi būti neslidus, neklampus;
  - 2.3.1.3. maudymosi vietose neturi būti šalto gruntinio vandens versmių, verpetų, didelių bangų; vandens telkinio dugnas neturi būti akmenuotas, klampus, duobėtas, užterštas; vandens paviršius neturi būti apaugęs dumbliais;
- 2.3.2. Vaikų maudymasis vykdomas prieš tai Vadovui įvertinus oro ir maudymosi vietos būklę. Vandens temperatūra turi būti ne žemesnė negu +20 laipsnių, maudymosi vietos visiems aiškiai žinomos ir pažymėtos. Vandens gylis nemokantiems plaukti iki 0,70 m., mokantiems - 1,30 m. Maudynės pravedamos dalyvaujant ne mažiau, negu dviem vadovams tam tikslui paruoštose vietose.
- 2.3.3. Žmonių skaičių, vienu metu galinčių maudytis nurodo Vadovas, bet ne didesni, negu 8 vaikai.

- 2.3.4. Į vandenį įeiti ir išeiti tik toje vietoje, kurią nurodo Vadovas
- 2.3.5. Trumpas švilpuko sušvilpimas reiškia, kad vandenyje pažeistos maudymosi taisyklės. Du kartus pažeidus taisykles – maudynės nutraukiamos.
- 2.3.6. Ilgas švilpuko sušvilpimas reiškia, kad maudynės yra baigtos ir vaikai turi skubiai išlipti į krantą.
- 2.3.7. Vaikams draudžiama:
  - 2.3.7.1. plaukti už pažymėtų ar Vadovo nurodytų maudymosi vietų;
  - 2.3.7.2. šūkauti maudymosi metu, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas;
  - 2.3.7.3. kategoriškai draudžiama maudymosi metu plaukioti su pripučiamais žaislais ir čiužiniais;
  - 2.3.7.4. pasitraukti iš grupės be Vadovo leidimo.
  - 2.3.7.5. Už šių taisyklių pažeidimą vaikai bus įspėti. Gavus pakartotiną įspėjimą – maudynės bus nutrauktos visiems vaikams.

2.3.8. Vaikai privalo:

- 2.3.8.1. turėti tėvų leidimą maudytis;
- 2.3.8.2. griežtai laikytis maudymosi taisyklių;
- 2.3.8.3. eiti į plažo teritoriją tik su vadovu;
- 2.3.8.4. turėti maudynėms tinkamą aprangą, rankšluostį.

2.4. **Perkaitimas ir saulės smūgis:**

- 2.4.1. Vartoti pakankamai skysčių;
- 2.4.2. Dėvėti galvos apdangalą, stengtis būti pavėsyje.

2.5. **Erkės įkandimas:**

- 2.5.1. Vartoti apsaugines priemones nuo erkių.

2.6. **Alerginė reakcija:**

- 2.6.1. Iš anksto informuoti vadovą apie galimas alergines reakcijas.
- 2.6.2. Jei vartojami medikamentai – pasirūpinti jais bei raštu informuoti stovyklos vadovus.

2.7. **Apsinuodijimas:**

- 2.7.1. Plauti rankas prieš ir po valgio, bei pasinaudojus tualetu;
- 2.7.2. Išmesti maistą, kurio galiojimas pasibaigęs ar jis sugedęs dėl netinkamo laikymo;
- 2.7.3. Plauti vaisius ir daržoves;
- 2.7.4. Gerti tik geriamąjį vandenį;
- 2.7.5. Maisto atliekas šalinti ir šiukšles mesti tik tam skirtose vietose.

2.8. **Eismo įvykis:**

- 2.8.1. Vaikų grupę turi lydėti ne mažiau kaip du suaugę asmenys. Vienas asmuo eina kolonos priekyje, kitas - gale;

- 2.8.2. Žygiuojant eiti kelkraščiu ne daugiau nei dviem eilėmis, prieš transporto priemonių važiavimo kryptį;
- 2.8.3. Vietose, kur eismas reguliuojamas, vadovautis šviesoforo arba reguliuotojo signalais;
- 2.8.4. Jei arti nėra perėjos, kelią pereiti į abi puses gerai apžvelgiamose vietose, tik įsitikinus, kad bus saugu;
- 2.8.5. Visada eiti tik kartu su grupe;
- 2.8.6. Maršrutinio transporto leidžiama laukti tik stotelių laipinimo aikštelėse, o kur jų nėra, – prie stotelės ženklo ant šaligatvio ar kelkraščio.
- 2.8.7. Keleiviams leidžiama įlipti (išlipti) tik kai transporto priemonė visiškai sustoja. Jeigu tikrinantis pareigūnas sustabdo transporto priemonę, keleiviams leidžiama išlipti tik jam leidus.
- 2.8.8. Iš važiuojamosios dalies pusės keleiviams leidžiama įlipti į transporto priemonę (išlipti iš jos) tik tuo atveju, jeigu to padaryti neįmanoma iš šaligatvio ar kelkraščio pusės ir jeigu tai bus saugu, netrukdydys kitiems eismo dalyviams.
- 2.8.9. Keleiviams draudžiama blaškyti vairuotojo dėmesį ir trukdyti jam vairuoti transporto priemonę.
- 2.8.10. Važiuojant ne miesto transportu keleivis privalo sėdėti, nevaikščioti po transporto priemonės saloną. Draudžiama gerti ir valgyti transporto priemonei važiuojant.
- 2.8.11. Jeigu autobuse matomoje vietoje įrengti saugos diržai, keleivis privalo užsisėgti saugos diržą.
- 2.8.12. Jei keleivis vyksta viešuoju transportu, jis privalo įsigyti kelionės bilietą ir jį pažymėti.
- 2.8.13. Išlipti iš transporto priemonės tik jai visiškai sustojus.

2.9. Kiti sveikatos sutrikimai:

- 2.9.1. Lyjant lietui ir esant vėsesniam orui avėti atitinkamą avalynę ir dėvėti striukę ar lietpaltį;
- 2.9.2. Žygyje avėti tam tinkamą avalynę;
- 2.9.3. Laikytis stovyklos dienvartės;
- 2.9.4. Sportinių varžybų ir trasų metu įvertinti savo galimybes ir nerizikuoti savo sveikata;
- 2.9.5. Žaibuoju būti toliau nuo vandens, aukštų pavienių medžių ir laukymų.

3. VEIKSMAI PRIEŠ STOVYKLOS, TURIZMO RENGINIO, IŠVYKOS PRADŽIĄ

- 3.1. Sutvarkomi stovyklos, turizmo renginio ar išvykos dokumentai: parengiami nuostatai ir programa, sudaromi vaikų ir vadovų sąrašai.
- 3.2. Pasirūpinama būtinu inventoriu, pirmosios pagalbos rinkiniu.
- 3.3. Tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami apie stovyklos, turizmo renginio ar išvykos tikslus, eigą, išvykimo ir atvykimo vietą ir laiką, iš anksto supažindinami su nurodytomis sąlygomis.

- 3.4. Įvertinamas stovyklavietės, žygių, išvykų maršrutų, maudynių vietų saugumas, numatant galimus rizikos veiksnius bei veiksmus rizikai sumažinti.
- 3.5. Vaikai supažindinami su saugos ir sveikatos instrukcijomis, bei kitomis tvarkomis
- 3.6. Vaikams pristatoma detali stovyklos, turizmo renginio ar išvykos programa, nurodomos buvimo ribos, parodomas pirmosios medicinos pagalbos punktas.
- 3.7. Stebima, kad, vykdant programą stovyklos teritorijoje ir už jos ribų būtų laikomasi instruktuojančių išdėstytų reikalavimų.

4. VEIKSMAI IŠVYKOS METU

- 4.1. Stebima, kad būtų laikomasi instruktavimo metu išdėstytų reikalavimų.
- 4.2. Stebima, kad vaikai neatsiskirtų nuo grupės.
- 4.3. Priklausomai nuo išvykos tikslo bei renginio metu ugdomų kompetencijų paskirstomos vaikams užduotys.

5. VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

- 5.1. Įvertinama nukentėjusiojo būklė, suteikiama pirmoji pagalba, jei reikia – kviečiama greitoji medicinos pagalba ar kitos tarnybos.
- 5.2. Apie įvykusią nelaimę informuojamas stovyklos vyr. vadovas bei klubo direktorius.
- 5.3. Informuojami nukentėjusiojo tėvai (globėjai, rūpintojai).

6. VEIKSMAI PO IŠVYKOS

- 6.1. Vaikai po išvykos palydimi į Klubą.
- 6.2. Aptariami išvykos rezultatai.
- 6.3. Apie nežaidimus (jeigu jų buvo) informuojami tėvai ir Klubo vadovai.